

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. sausio 27 d. Nr. 21RE-
(AG-958/01-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo T. G. patikslintą skundą Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas T. G. (toliau – ir pareiškėjas) skunde Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - ir atsakovė, Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – Skyrius) 2024 m. spalio 29 d. sprendimą Nr. STS-5734 (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaikšino, kad nesutinka su Sprendimu, nes fizinė sveikata linkusi blogėti, intensyvėja rankų skausmai. Dėl patirtos traumos kenčia darbinių funkcijų atlikimas, gebėjimas pasirūpinti savimi ir sūnumi. Pareiškėjas negali gyventi pilnaverčio gyvenimo, jaučia nuolatinį diskomfortą, skausmą, reikalingi medikamentai nuolatiniam skausmo mažinimui, kas apsunkina finansinę padėtį. Prašo atsižvelgti į pareiškėjo sveikatos būklę, dar kartą išnagrinėti gydytojų pateiktus dokumentus (b. l. 18-20).

Agentūra prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas 2024 m. vasario 14 d. – 2024 m. kovo 18 d. Agentūros Klaipėdos I teritoriniame skyriuje (toliau – teritorinis skyrius), kuris pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė. Nesutikdamas su teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Sprendimų Skyrius 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. STS-805 nusprendė teritorinio skyriaus sprendimą palikti galioti nepakeistą. Šį Sprendimą pareiškėjas apskundė Komisijai. Komisija 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. 21RE2-679(AG-533/07-2024) nusprendė panaikinti Agentūros Skyriaus 2024-05-29 sprendimą Nr. STS-805. Agentūros Skyrius, vykdydamas įsiteisėjusį Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimą Nr. 21RE-679(AG-533/07-2024), atliko pareiškėjo pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą ir Sprendimu pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė. Sprendimo 2-4 puslapiuose detalai nurodyta dalyvumo lygio nustatymo tvarka ir pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas, todėl šiame atsiliepime dalyvumo lygio vertinimo ir nustatymo tvarkos Agentūra iš naujo nedėsto.

Pareiškėjo skunde išdėstyta tik pareiškėjo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Pareiškėjas, nurodydamas skundo dalyką ir pagrįsdamas reikalavimą, nurodo, kad „fizinė sveikata blogėja, darbingumas ir pajėgumas mažėja, intensyvėja rankų skausmai. <...>“, tačiau nenurodo ir

nepateikia jokių svarbių faktinių aplinkybių, duomenų ir (ar) įrodymų, kurie sudarytų prielaidą suabejoti skundžiamu individualiu administraciniu akto teisėtumu ir pagrįstumu. Minėti pareiškėjo argumentai, vertintini kaip subjektyvūs ir nepaneigiantys pareiškėjui nenustatyto dalyvumo lygio pagrįstumo.

Atsižvelgiant į pareiškėjo skunde išdėstytas aplinkybes, pažymėta, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis ar dalyvumo lygis nenustatomas. Dalyvumo lygio vertinimas – tai kompleksinis asmens sveikatos funkcinių sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas. Jo tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus.

Agentūros Skyrius, vykdydamas įsiteisėjusį Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimą Nr. 21RE-679(AG-533/07-2024), jį įvykdė visa apimtimi: objektyviai ir visapusiškai išnagrinėjęs medicininius duomenis, pakartotinai įvertino pareiškėjo dalyvumo lygį ir priėmė naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį ir faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą administracinį sprendimą, kartu pašalino Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendime nurodytus 2024-05-29 sprendimo Nr. STS-805 trūkumus: skundžiamame Sprendime aiškiai pasisakyta dėl visų siuntime į Agentūrą ir kituose vertinimo metu turėtuose medicininiuose dokumentuose nustatytų diagnozių vertinimo (aiškiai nurodyta taikytos pagrindinės ir gretutinė diagnozės, nurodyti medicininiai dokumentai ir juose esantys duomenys, kuriais remiantis priimtas sprendimas; dėl taikytų diagnozių pateiktos išsamios medicininių dokumentų duomenimis pagrįstos motyvacijos, paaiškinta, kodėl nebuvo taikyti didesnę bazinio dalyvumo vertę nustatantys kriterijai).

Jeigu pareiškėjo netenkina ar jis nesutinka su Agentūros skundžiamo sprendimo nustatytu (šiuo atveju nenustatytu) dalyvumo lygiu, tai nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūra, atlikdama pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, netinkamai taiko Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – Aprašas), nuostatas.

Individualių administracinių aktų teisėtumo bylose pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Be to, skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatomis ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Tačiau pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu sveikatos būklės vertinimu, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių reikalavimo panaikinti Sprendimą teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentas, kad jam netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas (b. l. 33-36).

Skundas atmestinas

Remiantis byloje esančia medžiaga, nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. vasario 14 d. Agentūrai pateikė Prašymą nustatyti negalią (b. l. 37-38).

Agentūros teritorinis skyrius 2024 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. STS-3552 nusprendė pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų: vadovaujantis Aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas yra 0 balų; individualios pagalbos poreikio klausimyno (toliau – Klausimynas) balų suma yra 45 balai. Sprendimas priimtas 2024 m. kovo 18 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. 1143 pagrindu (b. l. 51-53).

Pareiškėjas Agentūrai pateikė 2024 m. kovo 28 d. skundą, kuriame nurodė nesutinkantis su Agentūros teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. STS-3552, kadangi bazinis dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Paaiškino, kad dešinės rankos 3 pirštai nuolat užtirpę, epizodinis rankos tirpimas pereina į visą plaštaką, juntami riboti dešinės rankos judesiai, negali atlikti darbe paskirtų funkcijų; dėl esamų problemų su dešine ranka patyrė kairės rankos traumą darbe. Pareiškėjas prašė peržiūrėti ir pakartotinai išnagrinėti pateiktus dokumentus, susijusius su pareiškėjo fizinės sveikatos įvertinimu (b. l. 61).

Agentūros Skyrius 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. STS-805 nustatė, kad teritorinis skyrius tinkamai įvertino asmeniui diagnozuotus organizmo funkcinis sutrikimus, teisingai taikė dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus ir priėmė pagrįstą sprendimą, todėl Skyrius teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 18 d. sprendimą Nr. STS-3552 paliko galioti nepakeistą (b. l. 64-67).

Komisija, gavusi pareiškėjo skundą dėl Agentūros Skyriaus 2024 m. gegužės 29 d. sprendimo Nr. STS-805 panaikinimo, 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. 21RE-679(AG-533/07-2024) tenkino pareiškėjo skundą ir panaikino minėtą Agentūros Skyriaus sprendimą (b. l. 146-153).

Agentūros Skyrius, gavęs įsiteisėjusį Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimą vykdymui, priėmė Sprendimą, kuriame nurodė, kad objektyviai ir visapusiškai išnaginėjo medicininius duomenis, pakartotinį dalyvumo lygį atliko dėl 2024 m. vasario 6 d. VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centro siuntime į Agentūrą nurodytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinės diagnozės: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); gretutinė diagnozė: (*duomenys neskelbtini*), ir, vadovaudamasis Aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis diagnozuotus sveikatos funkcinis sutrikimus, pareiškėjui nustatė bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę 0. Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*) ir susijusios gretutinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Aprašo 1 priedo I skyriaus 13.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligos: bent vienos galūnės raumenų jėga – 4-5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai. Taikant minėtą papunktį, nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes pareiškėjui nustatytas (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. sausio 8 d. neurologo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui. Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.9 papunkčiu (nepatikslinkta, netaikytina), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas rankų funkcijos sutrikimas, kai asmens būklė neatitinka 53.1.1 – 53.1.2 papunkčių reikalavimų (taikomi, kai nustatytas peties sąnario judesių apribojimas: 53.1.1. vidutinis judesių apribojimas ir (ar) II laipsnio kontraktūra; 53.1.2. didelis judesių apribojimas ir (ar) III laipsnio kontraktūra, ir (ar) peties sąnario nejudrumas (ankilozė). Pareiškėjui nustatyta būklė po taikyto kompleksinio gydymo (atliktos kelios operacijos, paskutinė – (*duomenys neskelbtini*)) dėl 2022 m. rugpjūčio mėn. patirtos traumos buityje ((*duomenys neskelbtini*)): (*duomenys neskelbtini*) (įverčiai vertintini kaip nedidelis judesių apribojimas). Sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. spalio 6 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo bazinio dalyvumo balai nėra taikomi. Paaiškinta, kad minėtoje 2023 m. spalio 6 d. konsultacijoje nurodyta, kad (*duomenys neskelbtini*) atitinka nedidelį judesių apribojimą, todėl netaikomi Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.6 punkto papunkčiai; negali būti taikomas Aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57 punkto papunktis, kadangi po paskutinės pareiškėjui atliktos operacijos praėjo daugiau kaip 1 metai. Vadovaujantis Aprašo 24.2 – 24.4 papunkčiais, gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0. Kadangi gretutinės diagnozės balų rezultato nėra – gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0. Vadovaujantis Aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl 2024 m. vasario 19 d. Agentūros Panevėžio teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovaujama. Pagal Aprašo 26 punktą, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas. Agentūros Skyrius nusprendė pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatyti (b. l. 127-130).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Agentūros Skyriaus Sprendimo teisėtumo.

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) paskirtis - užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje.

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis. Pagal to paties straipsnio 8 dalį dalyvumo lygis - atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą.

Pagal Įstatymo 19 straipsnio 7 dalį, dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru. Rengiant dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir dalyvumo lygio nustatymo tvarkos aprašą įtraukiamos nevyriausybinės organizacijos.

Aprašas (akto redakcija, galiojusi nuo 2024-01-01 iki 2024-07-04) reglamentuoja dokumentų, reikalingų dalyvumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, dalyvumo lygio priežasties, atsiradimo laiko ir jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas dalyvumo lygis (1 punktą). Dalyvumo lygį nustato Agentūra (2 punktą).

Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas (Aprašo 17 punktą).

Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, be kita ko, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (3 priedas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims) (Aprašo 18.2 papunktis); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas) (Aprašo 18.4 papunktis).

Pagal Aprašo 49 punktą, Agentūros teritorinis skyrius per 20 darbo dienų nuo Aprašo 8 arba 9 ir 14 punktuose nurodytų dokumentų gavimo dienos atlieka dalyvumo lygio vertinimą ir priima sprendimus dėl asmens dalyvumo lygio, jo priežasties (-čių), atsiradimo laiko, termino ir Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka asmeniui prašant – sprendimą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų.

Aprašo 57.1 papunktyje nustatyta, kad, asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka.

Pagal Aprašo 58 punktą pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Aprašo 59 punkte nustatyta, kad asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba kai pakartotinis dalyvumo lygis vertinamas vykdant Komisijos sprendimą – per Komisijos nustatytą terminą. Jeigu, pakartotinai įvertinus dalyvumo lygį, pakeičiamas anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio, anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio laikomas negaliojančiu.

Pagal Aprašo 24 punktą Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina šia tvarka: vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39 (24.1.1 papunktis); jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus) (24.1.2 papunktis); gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą, kurį daugina iš atitinkamo koeficiento, nurodyto 24.1.3.1 – 24.3.4 papunkčiuose (24.1.3 papunktis). Pagrindinės diagnozės balų rezultatas gaunamas pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą dauginant iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento, o gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatas - gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą dauginant iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2, 24.3 papunkčiai). Pagal Aprašo 24.4 papunktį, bazinis dalyvumas balais skaičiuojamas sudedant pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultata ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus; gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmė apvalinama iki sveikojo skaitmens. Dalyvumo lygis balais apskaičiuojamas sudedant bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (Aprašo 25 punktą). Aprašo 26 punkte nustatyta, kad jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas. Dalyvumo lygis (procentais) nustatomas galutinį dalyvumo lygio balą priskiriant nurodytam skaičių intervalui (Aprašo 27 punktą). Nustatant asmens dalyvumo lygį, pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas (Aprašo 28 punktą).

Nurodytas teisinis reglamentavimas reiškia, jog dalyvumo lygio vertinimas yra kompleksinis pilnamečio asmens organizmo funkcinio sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas nustatyti asmens galimybes ir pajėgumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis duomenimis, pateiktais klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir medicininiuose dokumentuose.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje ne kartą akcentuota, kad administracinis teismas (nagrinėjamu atveju Komisija) sprendžia viešojo administravimo srities ginčus. Nagrinėdamas ginčą teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Teismui nesuteikta kompetencija pačiam nustatyti darbingumo lygį (žr., pvz., LVAT 2012 m. balandžio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-1789/2012). Nagrinėdamas ginčą dėl darbingumo (šiuo atveju dėl dalyvumo) lygio nustatymo, teismas sprendžia tik teisės klausimus. Teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus (žr., pvz., LVAT 2019 m. gruodžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). LVAT teisėjų kolegija 2013 m. kovo 7 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A502-22/2013 nurodė, kad specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas. Taigi, ir Komisija šiuo aspektu negali pasisakyti.

Taigi, nagrinėdama ginčą dėl Agentūros Skyriaus Sprendimo teisėtumo, Komisija vertina tai, ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar skundžiamas sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, ar atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus.

Iš pareiškėjo skundo tiek Komisijai, tiek Agentūros direktoriui turinio matyti, kad pareiškėjas nesutinka su jam Agentūros atliktu dalyvumo lygio vertinimu. Pareiškėjo manymu, jam nepagrįstai nenustatytas dalyvumo lygis, nors sveikatos būklė linkusi blogėti, pareiškėjas negali gyventi pilnaverčio gyvenimo.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas pirmą kartą 2024 m. vasario 14 d. – 2024 m. kovo 18 d. Agentūros teritorinio skyriaus (2024 m. kovo 18 d. Dalyvumo lygio vertinimo aktas Nr. DL-1143 (b. l. 54-60)), kuris 2024 m. kovo 18 d. sprendimu nusprendė nenustatyti pareiškėjui dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Pareiškėjas, nesutikdamas su minėtu Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu, pateikė skundą Agentūros direktoriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo medicininius dokumentus, kaip minėta aukščiau, 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu nusprendė nekeisti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo. Skundžiamas Agentūros Skyriaus Sprendimas priimtas po įsiteisėjusio Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimo, kuriuo panaikintas Agentūros 2024 m. gegužės 29 d. sprendimas.

Minėtu Komisijos sprendimu konstatuota, kad: „Iš Sprendimo turinio nėra aišku, ar Agentūra vertino 2023-10-06 medicininiame dokumente pareiškėjui nustatytą dešinės rankos funkcijos sutrikimą dėl (*duomenys neskelbtini*). <...>. Agentūra Sprendime nepasisakė, ar 2023-10-06 medicininiame dokumente nurodyta dešinio peties judesių amplitudė atitinka kurį nors iš Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53 punkto (rankų funkcijos sutrikimas) papunktį. <...> Tuo tarpu Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius dėl diagnozės (*duomenys neskelbtini*) nevertinimo nurodė tik tai, kad traumos padariniai nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus. Iš Sprendimo turinio nėra aišku, ar Agentūra vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.9 papunkčiu, ar kita minėto teisės akto nuostata. Atitinkamai taip pat nėra aišku, kodėl Agentūra pagrindine diagnoze laiko diagnozę G56.0 (riešo kanalo tunelinis sindromas), o ne Siuntime nurodytą diagnozę (*duomenys neskelbtini*), Sprendime toks vertinimas nėra aiškiai motyvuotas“.

Agentūra atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodė, kad Agentūros Skyrius, vykdydamas įsiteisėjusį Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimą, minėtą sprendimą įvykdė visą apimtimi ir pašalina jame nurodytus sprendimo dėl dalyvumo lygio trūkumus.

Iš 2024 m. vasario 6 d. VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centro siuntimo į Agentūrą matyti, jog jame nurodyta diagnozė pagal (*duomenys neskelbtini*), susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) (b. l.40-42). Iš skundžiamojo Sprendimo matyti, kad visos siuntime paminėtos diagnozės kartu su kitais mediciniais dokumentais Agentūros Skyriaus buvo analizuojamos, įvertintos bei pasisakyta, kodėl pagal Aprašo 1 priedą pareiškėjo atveju negali būti pritaikyti kiti papunkčiai, pagal kuriuos būtų galima skirti didesnius balus.

Kaip minėta, pagal Aprašo 18.4 papunktį Agentūra, nustatydamą dalyvumo lygį, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir medicininiuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą. Šis teisinis reglamentavimas reiškia, kad asmenį gydančių gydytojų ir kitų specialistų pateikti dokumentai apie pareiškėjo sveikatos būklę yra pagrindiniai įrodymai, kuriais remiantis gali būti įvertintos bei nustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės, susijusios su asmens dalyvumo lygio nustatymu. Vadovaujantis Aprašo 68 punktu, už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar siuntimo į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas. Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Aprašo 69 punktas).

Komisijos vertinimu, ginčijamo sprendimo turinys leidžia spręsti, kad nagrinėjamu atveju jis atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio keliamus reikalavimus – Sprendimas yra tinkamai pagrįstas faktiniais duomenimis: Sprendime nurodyta, kokie duomenys buvo vertinami, nustatant pareiškėjo dalyvumo lygį, pateikti paaiškinimai, kaip jis buvo nustatytas ir kodėl pareiškėjo atžvilgiu negali būti taikomi kiti Aprašo 1 priedo papunkčiai (kriterijai), kuriems taikytini didesni balai). Ginčijamas sprendimas yra pagrįstas teisės aktų nuostatomis, kurių taikymą lėmė nustatyti faktiniai duomenys, t. y. nurodytas dalyvumo lygio vertinimo teisinis pagrindas. Todėl Komisija daro išvadą, kad Agentūra, priimdama ginčo Sprendimą, pašalina įsiteisėjusiame Komisijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendime konstatuotus sprendimo dėl pareiškėjo dalyvumo lygio nustatymo trūkumus. Tai, kad pareiškėjas nesutinka su jam nenustatytu dalyvumo lygiu, nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūros Skyriaus sprendimas neatitinka VAI nuostatų ar priimtas nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Nagrinėjama atveju pareiškėjas medicininio pobūdžio įrodymų, kurie patvirtintų jo teiginius, kad jo sveikatos būklė Agentūros Skyriaus buvo įvertinta netinkamai ir/ar klaidingai, nepateikė. Pareiškėjo skundas iš esmės yra pagrįstas jo asmeniniu (subjektyviu) sveikatos būklės vertinimu. Tačiau nėra pateikti jokie konkretūs argumentai, faktai, patvirtinantys, jog Agentūros Skyrius Sprendimu būtų netinkamai įvertinęs medicininę dokumentaciją ar pažeidęs dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus. Agentūra pareiškėjo sveikatos būklę vertino pagal medicininių dokumentų duomenis. Nei Komisija, nei Agentūra neturi teisės vertinti medicininių duomenų turinio ir pasisakyti dėl diagnozių pagrįstumo. Pasikeitus asmens sveikatos būklei (atsiradus naujoms diagnozėms) ir įvertinus taikyto gydymo ir medicininės reabilitacijos poveikį, asmenį gydantis gydytojas gali rengti naują siuntimą į Agentūrą dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Pažymėtina, kad norint įvertinti duomenis iš medicinos srities, reikia pritaikyti ir specialiąsias mokslo žinias iš medicinos srities. Nagrinėjama atveju pareiškėjo dalyvumo lygį nustatė specialistai, turintys reikiamų žinių šioje srityje, remdamiesi informacija, esančia medicininiuose dokumentuose, t. y., remdamiesi pirmine ir leistina informacija. Todėl norint paneigti jų išvadų pagrįstumą, turėtų būti naudojamos tokio pat pobūdžio žinios (įrodymai).

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Agentūros Skyriaus Sprendimas dėl pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimo priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, įvertintos visos reikšmingos aplinkybės, surinkus duomenis, sprendimas pagrįstas teisės aktais, pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimas buvo atliktas pagal byloje esančius dokumentus, sprendimas priimtas pagal Agentūros kompetenciją. Taigi, pareiškėjo reikalavimas panaikinti Agentūros Sprendimų Skyriaus Sprendimą atmestinas kaip nepagrįstas. Netenkinus pareiškėjo reikalavimo, kuriuo prašoma panaikinti skundžiamą sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį skundo Komisijai reikalavimą - įpareigoti Agentūrą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Skundas atmestinas.

Byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialiųjų kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo T. G. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteikti susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas